

Prof. dr hab. med. Jolanta Słowikowska-Hilczer

Zakład Endokrynologii Płodności
Katedra Andrologii i Endokrynologii Płodności
Uniwersytet Medyczny w Łodzi
92-213 Łódź ul. Pomorska 251

Łódź, dn. 27 czerwca 2022 r.

Recenzja osiągnięć dr n. med. Katarzyny Siewko

z Kliniki Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych

Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku

w związku z postępowaniem w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego

Ocenę przeprowadziłam na podstawie następujących dokumentów, które otrzymałam w wersji papierowej:

1. autoreferatu,
2. wykazu osiągnięć naukowych,
3. zestawu 10 publikacji wybranych z dorobku naukowego,
4. zestawu 4 publikacji przedstawionych jako szczególne osiągnięcia naukowe wraz z oświadczeniami współautorów.

1. Przebieg pracy zawodowej, uzyskane specjalizacje i stopnie naukowe

Katarzyna Siewko uzyskała dyplom lekarza na Wydziale Lekarskim, Kierunku Lekarskim, Akademii Medycznej w Białymstoku w 1999 r. W tym samym roku rozpoczęła pracę jako lekarz stażysta w Uniwersyteckim Szpitalu Klinicznym (USK) w Białymstoku. W 2001 r. została zatrudniona w Klinice Endokrynologii, Diabetologii i Chorób Wewnętrznych USK w Białymstoku, początkowo jako rezydent, od 2006 r. młodszy asystent, a od 2007 r. jako starszy asystent. W 2017 r. została zatrudniona w tej samej Klinice w ramach Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku jako pracownik naukowo-dydaktyczny na stanowisku adiunkta, a w 2019 r. jako pracownik dydaktyczny na stanowisku wykładowcy.

W 2006 r. Habilitantka uzyskała stopień doktora nauk medycznych w Akademii Medycznej w Białymstoku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Ocena wybranych immunologicznych i metabolicznych markerów wystąpienia cukrzycy autoimmunologicznej u krewnych I stopnia osób chorych na cukrzycę typu 1”.

Podczas całej swojej pracy zawodowej dr Siewko stale podnosiła swoje umiejętności zawodowe i zdobywała kolejne specjalizacje lekarskie w dziedzinach: chorób wewnętrznych (2007 r.), endokrynologii (2012 r.), diabetologii (2014 r.) i medycyny nuklearnej (egzamin w 2022 r.), a także certyfikaty: samodzielnego wykonywania badań USG w zakresie narządów mięszszowych i tkanek miękkich szyi i ochrony radiologicznej pacjenta w zakresie LMN.

2. Ocena osiągnięć naukowych

A. Ocena osiągnięcia naukowego, które stanowiło znaczny wkład autora ubiegającego się o nadanie stopnia doktora habilitowanego

Habilitantka przedstawiła do oceny osiągnięcie naukowe pt. „Analiza wybranych czynników immunologicznych i biochemicznych u osób ze zwiększonym rodzinnym ryzykiem wystąpienia cukrzycy o podłożu autoimmunizacyjnym oraz nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1 i LADA”, które składa się z 4 prac oryginalnych opublikowanych w języku angielskim w latach 2013-2019 w czasopismach naukowych o łącznym IF – 7,248 i punktacji MNiSW (z 2021 r.) – 340. We wszystkich tych pracach Habilitantka jest pierwszym autorem. Współautorzy prac w swoich oświadczeniach wskazują na dominujący udział dr Siewko w koncepcji i wykonaniu badań oraz w przygotowaniu publikacji.

Cele powyższych prac obejmowały:

- analizę związku między glikemią na czczo, obecnością autoprzeciwciał, pierwszą fazą wydzielania insuliny i insulinoopornością u krewnych pierwszego stopnia chorych na cukrzycę typu 1,
- ocenę funkcji komórek beta oraz wskaźników insulinooporności w odniesieniu do występowania przeciwciał skierowanych przeciwko antygenom wysp trzustkowych u krewnych pierwszego stopnia chorych na cukrzycę typu 1 w porównaniu do zdrowych osób w rodzinie nieobciążonych chorobami z autoagresji,
- analizę występowania innych markerów autoagresji w tej samej grupie badanych,
- analizę stężenia IL-6 i IL-15 we krwi osób z nowo rozpoznaną cukrzycą autoimmunizacyjną, u ich krewnych pierwszego stopnia oraz u zdrowych osób z grupy kontrolnej.

Habilitantka wykonała szereg oznaczeń laboratoryjnych u badanych osób m.in. glikemię na czczo, doustny i dożylny test tolerancji glukozy, stężenie we krwi przeciwciał przeciwko antygenom wysp trzustkowych (GADA, IAA, IA-2A), oraz przeciwko 21-

hydroksylazie (21-OH), komórkom okładzinowym żołądka (GPC), tyreoglobulinie (TG), peroksydazie tarczycowej (TPO), receptorowi dla TSH (TSHR) oraz IL-6 i IL-15, i obliczała pierwszą fazę wydzielania insuliny oraz wskaźniki HOMA (HOMA% β , HOMAIR i eGDR).

W swoich pracach dr Siewko wykazała m.in., że krewni pierwszego stopnia pacjentów z cukrzycą typu 1 i wysoką, ale prawidłową, glikemią na czczo:

- mają mniejszą rezerwę komórek beta i mogą stopniowo tracić zdolność kompensowania oporności na insulinę i tym samym zdolność do utrzymywania normoglikemii;
- charakteryzują się zaburzeniami pierwszej fazy wydzielania insuliny oraz zmniejszoną wrażliwością na insulinę, co może prowadzić do podwyższonego ryzyka rozwoju cukrzycy typu 1 w przyszłości;
- charakteryzują się zwiększonym stężeniem przeciwciał przeciwko komórkom wysp trzustkowych (GADA, IAA), IL-6 i IL-15, wyższym wskaźnikiem HOMAIR oraz niższym eGDR w porównaniu z grupą kontrolną;
- mają zwiększone ryzyko rozwoju cukrzycy typu 1, autoimmunizacyjnego zapalenia tarczycy i autoimmunizacyjnego zapalenia błony śluzowej żołądka, a w szczególności ci z obecnością przeciwciał przeciwko komórkom wysp trzustkowych.

Badania przeprowadzone przez dr Siewko wpisują się doskonale w aktualny trend tematyczny światowych badań nad identyfikacją czynników wpływających na występowanie chorób z autoagresji oraz poszukiwanie metod wczesnego ich wykrywania i leczenia.

Główne osiągnięcie dr Katarzyny Siewko oceniam bardzo wysoko. Wyniki badań Habilitantki wnoszą nowe, wartościowe elementy do wiedzy na temat chorób autoimmunizacyjnych, a w szczególności cukrzycy typu 1 oraz mają wielkie znaczenie praktyczne dla prewencji tych chorób.

B. Ocena pozostałych osiągnięć naukowych

Dr Katarzyna Siewko oprócz 4 oryginalnych publikacji wchodzących w skład głównego osiągnięcia naukowego jest pierwszym autorem lub współautorem 21 prac oryginalnych w czasopiśmie posiadających IF i 12 prac bez IF, 2 prac wielośrodkowych z IF, 7 prac poglądowych, 3 opisów przypadków, 4 rozdziałów w monografiach i 63 streszczeń na konferencjach krajowych i zagranicznych.

Sumaryczny IF całości dorobku wynosi 66,502, a punktacja MNiSW – 825 (zgodnie z listą czasopism z 2021 r.), w tym przed uzyskaniem stopnia doktora - 210, a po uzyskaniu stopnia doktora – 615. Liczba cytowań (bez autocytowań) według bazy Web of Science – 172, Indeks Hirscha – 8, według wszystkich baz - 1869, Indeks Hirscha – 8.

Prace dr Siewko poświęcone są głównie zagadnieniom z dziedziny endokrynologii oraz diabetologii. Dotyczą choroby Gravesa-Basedowa, ze szczególnym uwzględnieniem orbitopatii, nowotworów tarczycy, zaburzeń czynności tarczycy, a szczególnie choroby Hashimoto i jej wpływowi na płodność, zmian guzkowych tarczycy, patogenezy chorób autoimmunizacyjnych oraz patogenezy, powikłań i leczenia cukrzycy. Habilitantka brała także udział w wielośrodkowym badaniu, którego celem było ustalenie norm stężenia TSH oraz wolnych hormonów tarczycy u zdrowych kobiet w ciąży. Z kolei celem wielośrodkowego międzynarodowego badania, w którym dr Siewko brała udział, była ocena wpływu dysglikemii na ryzyko chorób sercowo-naczyniowych. Habilitantka jest także współautorem prac dotyczących guzów nadnerczy, niealkoholowego stłuszczenia wątroby i pierwotnej nadczynności przytarczyc.

Dr Siewko jest głównym badaczem w projekcie NCN – MINIATURA (lata 2021-2023). Była także kierownikiem 4 projektów naukowych i uczestniczyła jako współwykonawca w 35 projektach w ramach tzw. działalności statutowej, a obecnie uczestniczy w 2 projektach. Uczestniczyła także jako współwykonawca w 3 projektach z dotacji Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego, oraz w projekcie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego i projekcie Centrum Sztucznej Inteligencji w Medycynie przy Uniwersytecie Medycznym w Białymstoku. Współpracuje z Centrum Metabolomiki i Bioanalizy Uniwersytetu San Paulo w Madrycie, w Hiszpanii, a także z klinikami Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku.

Za swoją działalność naukową dr Siewko została dwukrotnie nagrodzona Nagrodą Rektorską II stopnia w latach 2009 i 2019 oraz nagrodą – grantem naukowym Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego.

Całokształt dorobku naukowego dr Katarzyny Siewko uważam za wartościowy, wnoszący nowe informacje naukowe i wystarczający do uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

3. Inne aktywności

Dr Siewko prowadzi wykłady, seminaria i ćwiczenia dla studentów polsko- i angielskojęzycznych na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku od 2017 r.

Jest promotorem pomocniczym w 3 przewodach doktorskich. Była kierownikiem specjalizacji z zakresu chorób wewnętrznych 6 lekarzy oraz z zakresu diabetologii 2 lekarzy.

Jest współautorem 3 rozdziałów w podręcznikach z zakresu diabetologii. Była także współautorem zaleceń Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego i Polskiego Towarzystwa Diabetologicznego dotyczących badań przesiewowych w kierunku zaburzeń funkcji tarczycy w cukrzycy typu 1 i 2.

Brała udział w popularnonaukowych audycjach radiowych, gdzie udzielała wywiadów na tematy związane z cukrzycą i chorobami tarczycy.

Dr Katarzyna Siewko wykazuje się aktywnością społeczną. Jest członkiem Wojewódzkiej Rady ds. potrzeb zdrowotnych województwa podlaskiego (od 2015 r.), członkiem projektu Wojewódzkiego Planu Transformacji województwa podlaskiego (w 2021 r.), konsultantem wojewódzkim w dziedzinie endokrynologii (od 2015 r.) oraz koordynatorem stażystów (od 2017 r.)

Ponadto jest członkiem towarzystw naukowych, takich jak: Polskie Towarzystwo Diabetologiczne, Polskie Towarzystwo Endokrynologiczne, Polskie Towarzystwo Ultrasonograficzne, Polskie Towarzystwo Internistów oraz Europejskie Towarzystwo Ultrasonograficzne.

Analiza działalności pozanaukowej dr Siewko tj. dydaktycznej, organizacyjnej i popularyzatorskiej wskazuje na znaczne zaangażowanie Habilitantki we wszystkie dziedziny aktywności akademickiej, a także społecznej. Dorobek ten oceniam pozytywnie i w pełni popieram starania Habilitantki o uzyskanie stopnia doktora habilitowanego.

Wniosek końcowy

Przedstawione mi do oceny osiągnięcia dr n. med. Katarzyny Siewko, w tym cykl publikacji przedstawionych jako główne osiągnięcie naukowe pt. „Analiza wybranych czynników immunologicznych i biochemicznych u osób ze zwiększonym rodzinnym ryzykiem wystąpienia cukrzycy o podłożu autoimmunizacyjnym oraz nowo rozpoznaną cukrzycą typu 1 i LADA”, stanowią istotny wkład w rozwój dziedziny nauk medycznych, a szczególnie medycyny. Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że całokształt dorobku naukowego, zawodowego, dydaktycznego i organizacyjnego Habilitantki spełnia kryteria określone w art.

219 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 574) i jest wystarczający do dopuszczenia dr n. med. Katarzyny Siewko do dalszych etapów przewodu habilitacyjnego.

J. Słowikowska-Hilcher

Prof. dr hab. med. Jolanta Słowikowska-Hilcher